

Correspondentie deze rubriek betreffende te richten aan:
Dr. A. H. B. Schuurs, Stadionweg 53¹, 1077 RZ Amsterdam.

KENNISMAKING MET DE TAND-HEELKUNDIGE IMPLANTOLOGIE

Cursusgevers: C. de Putter

F. L. J. A. de Wijs

K. de Groot

M. A. J. Eijkman

A. Grevers

G. L. de Lange

Inleiding

Als inleiding van deze tweedaagse cursus werd met een aantal vragen de kennis in de implantologie getoetst. Op de tweede dag passeerden dezelfde vragen nogmaals de revue. Deze werden door de cursusgevers nagekeken en met de deelnemers besproken.

Doel

Als eerste werd kort en bondig het doel van de cursus behandeld. Dit omvatte de objectieve en subjectieve criteria voor de evaluatie van implantaten, waaronder de acht punten van de 'Harvard consensus' (1978). Geconcludeerd werd dat er nog geen 100% succes bestaat. Een implantaat is alleen dan geslaagd als het aan zijn vooraf bepaalde doelstelling heeft voldaan.

Indeling en toepassingen

De indeling en het indicatiegebied van de verschillende implantaten werden in vogelvlucht behandeld. Onderscheid wordt gemaakt tussen intra-orale (onder andere transdentale, subperiostale, submucosale) en extra-orale (subcutaan, transmandibulair) en tussen metalen en niet-metalen.

Als een mechanisch verankerd implantaat mislukt, bestaat het gevaar van groot botverlies. De tandarts moet hierop klinisch en röntgenologisch controleren; de patiënt meldt namelijk zijn problemen pas als de implantaten absoluut niet meer functioneren.

De spreker was van mening dat het indicatiegebied van het Bosker-implantaat beperkt zou moeten worden tot patiënten met een kaakresectie en dergelijke. Bij het plaatsen van een 'Sofort'- of Tübinger-implantaat na extractie of trauma moet altijd worden 'opgeklapt' om te bezien of de buccale botlamel nog aanwezig is - zo niet, dan is er onvoldoende houvast voor het implantaat.

Materialen

De eisen waaraan implantatiemateriaal moet voldoen, werden summier aan de or-

de gesteld. Van belang zijn onder andere de mechanische en biologische (biocompatibiliteit) eigenschappen. Een implantaat mag niet te poreus zijn. Aan de hand van vele dia's van vooral de blad- en subperiostale implantaten van oude constructies werd getoond dat er veel mis kan gaan.

Daarna volgde een overzicht van de verschillende op de markt zijnde materialen, ingedeeld naar type en toepassing en soort (biotolerant, -inert en -actief).

Voorlichting

Het belang van zowel mondelinge als schriftelijke informatieverstrekking aan de patiënt werd aan de hand van ingezonden brieven toegelicht. Benadrukt werd dat informatie soms de patiënten in verwarring brengt. De tandarts moet zich realiseren dat de patiënt vaak over te weinig verbaal vermogen beschikt om zich adequaat uit te kunnen drukken.

Het doel van deze voordracht kwam niet geheel uit de verf.

Dierexperimenten

Het dierexperimenteel onderzoek met calciumhydroxylapatiet, aan ACTA uitgevoerd, werd helder gepresenteerd. Implantaten van dit materiaal zijn biocompatibel, maar weinig sterk. Er treden al snel vermoeidheidsverschijnselen in op.

Weefselreacties

In drie voordrachten werden de histologie van bot, bindweefsel en epitheel, en de reacties van deze weefsels op implantaten en de implantatie besproken. Aan de orde kwamen onder meer wondgenezing, lichaamsafweerreacties en interacties tussen weefsels en implantaat, en het gedrag van het 'vervangende' parodontium. De systematische, heldere en tamelijk diepgaande lezingen vormden duidelijk een noodzakelijke opfrisser van vroegere kennis.

Bränemark- en perimandibulaire implantaat

Het perimandibulaire implantaat volgens Bosker-van Dijk en het 'staple-bone'-implantaat werden kort aan de orde gesteld. Zeer uitgebreide aandacht werd besteed aan de indicatie, de behandelprocedure en de voor- en nazorg van het Bränemark-implantaat.

Discussie

Na de lunch op de tweede dag werd levendig gediscussieerd over de mogelijke oorzaken van mislukken van implantaties. Voorts werden de indicaties en contra-indicaties besproken.

Hydroxylapatiet

De toepassingen van hydroxylapatiet werden door verschillende sprekers behandeld.

Submucosaal/perimucosaal

Submucosale implantaten ter preventie van resorptie van de processus alveolaris zijn nauwelijks meer toe te passen, omdat in 20-50% der gevallen binnen vijf jaar dehiscentie ontstaat.

De perimucosale, voorgespannen implantaten vinden toepassing onder overkappingsprothesen, als vrijstaande pijler in een gedeeltelijk betande kaak en als 'single tooth replacement'. In het eerste jaar na plaatsing vormt de aanhechting het grootste probleem. Daarna zijn eigenschappen van het materiaal zelf (breuk van het ceramiek) het hoofdprobleem.

Subperiostaal

Hydroxylapatiet subperiostaal geïmplanteerd verbetert de cosmetiek in geval van resorptie ter plaatse van de pontic van frontbruggen. Te veel aandacht werd besteed aan één commercieel verkrijgbaar produkt.

BEOORDELING

De cursus is systematisch van opzet en wordt op een ontspannen en degelijke wijze gegeven. De algehele indruk is goed. Het doel van de cursus is 1. kennis te nemen van problemen die met het implanteren van lichaamsvreemde materialen gepaard gaan; 2. de bestaande en toegepaste materialen en implantaten te leren kennen, en 3. gefundeerde voorlichting kunnen verstrekken over de (on)mogelijkheden van implantaten. Deze doelen worden bereikt.

Voor de algemeen-practicus die weinig weet over implantologie vormt deze cursus een leuke, zeker niet te specialistische introductie. De docenten zijn kundig, maar de presentatie kan hier en daar beter.

Twee slotopmerkingen. De voordracht over voorlichting staat wat los van de rest van de cursus en zou of in een andere vorm of niet gegeven moeten worden. Storender was echter dat de cursus niet geheel vrij was van reclame.

A. J. Ham, Doetinchem